

Groepsactie komt eraan in Europa

2 december 2010 | Het Financieele Dagblad

[javascript:; javascript:; javascript:; http://www.fd.nl/artikel/20836726/groepsactie-komt-eraan-europa-reacties#reacties](http://www.fd.nl/artikel/20836726/groepsactie-komt-eraan-europa-reacties#reacties)

Niels van Nuland en Daniëlle Radder

Positie van consument en mkb bij verhalen kartelschade kan sterk verbeteren

In Nederland is een 'class action' nog niet mogelijk, maar daar kan snel verandering in komen. Bij een class action verenigen consumenten zich om collectief schadevergoeding te vorderen van bedrijven die de kartelwetgeving van de Europese Unie hebben overtreden. Maar voor de Nederlandse bierdrinker is het quasi onmogelijk om bijvoorbeeld bierbrouwers aan te spreken voor te duur betaalde biertjes als gevolg van onderlinge prijsafspraken tussen de brouwers.

Toch kan hier op afzienbare termijn verandering in komen als de Europese Commissie haar plannen doorzet om de groepsactie voor consumenten op Europees niveau te regelen.

In 2009 werden die plannen nog van tafel geveegd wegens felle weerstand van grote lidstaten en de angst dat te veel juridische armslag voor consumenten een risico vormde voor de herstellende bedrijfsresultaten. Evengoed verdwenen de plannen niet van de agenda.

In 2011 wil de Europese Commissie een conceptrichtlijn voor groepsacties in het mededingingsrecht voorleggen aan de Raad van ministers en het Europees Parlement.

Het voornemen van de Commissie kan worden gezien als een uitvloeisel van de jurisprudentie van het in Luxemburg gevestigde Europese Hof. Het Hof heeft meerdere malen geoordeeld dat iedere burger of onderneming die schade lijdt als gevolg van een schending van het Europese kartelverbod, het recht heeft om vergoeding van de schade te vorderen van degene of degenen die inbreuk hebben gemaakt op de regels.

Maar in de praktijk is het vorderen van schadevergoeding voor consumenten en ook voor ondernemingen in het midden- en kleinbedrijf veelal onbegonnen werk. Bewijsmateriaal is onvoldoende toegankelijk en de omvang van de individuele schade is veelal zo gering, dat het niet loont deze individueel te verhalen.

Een Europese regeling voor groepsacties kan de positie van gedupeerden van kartels versterken, onder meer door een oplossing te bieden voor bovengenoemde problemen. De Europese Commissie heeft wel geleerd van fouten in het verleden. 'Europa moet niet te hard van stapel lopen met het mogelijk maken van groepsacties tegen kartels', zo liet directeur-generaal mededinging Alexander Italianer onlangs in deze krant weten. De Commissie zal dan ook eerst een openbare consultatie houden om haar plannen een zo breed mogelijk draagvlak mee te kunnen geven.

De scherpe kritiek waarmee de Commissie zich eerder geconfronteerd zag, is overigens niet terecht. Groepsacties kunnen namelijk in belangrijke mate bijdragen aan de doelstellingen van private handhaving van het kartelrecht: compensatie en afschrikking.

De conceptrichtlijn zal voorzien in minimumharmonisatie van de groepsactie in de lidstaten van de EU. Deze is noodzakelijk voor een effectief gebruik van dit rechtsmiddel. Bovendien wil de Commissie verschillende waarborgen opnemen die een aantal belangrijke bezwaren kunnen wegnemen. Veel genoemde bezwaren zijn

angst voor het ontstaan van een claimcultuur naar Amerikaans voorbeeld en de afnemende bereidheid van bedrijven om klokkenluider te zijn.

Onduidelijk is nog hoe de Commissie een balans denkt te vinden in soms op het eerste gezicht tegenstrijdige belangen. Zo kunnen er fricties optreden tussen de bescherming van klokkenluiders enerzijds en het toegankelijker maken van bewijsmateriaal voor belanghebbenden anderzijds.

Nederland kent momenteel al twee wijzen voor het afwikkelen van massaschade. Het gaat om de collectieve actie en de schikking onder de Wet collectieve afwikkeling massaschade. Bezwaar hierbij is dat het soms ontbreekt aan mogelijkheden om schade effectief te kunnen verhalen.

Wij zien het voorstel van de Commissie dan ook met belangstelling tegemoet en verwachten dat de positie van de consument en het midden- en kleinbedrijf hiermee in ieder geval verbeterd zal worden.

Mr. Niels van Nuland en mr. Daniëlle Radder zijn advocaten bij AKD in Brussel